

IZHAJA VSAK DAN

tedaj ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih toskarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. smrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačnje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-80.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON 31 II-57

BRZOJAVNE VESTI.

Zborovanje državnih uradnikov.

DUNAJ 24. (Izv.) Včeraj in danes je bilo zborovanje „Zveze“ vseh društev državnih uradnikov. Predsednik Grabscheid je v svojem otvoritvenem govoru naglašal, da državno uradništvo na vsak način zahteva perfekcijo službene pragmatike in sicer najpozneje do 1. julija t. l. Dalje je predsednik obširno poročal o dosedanjih pogajanjih med vlado in parlamentarnim pododsekom državnih uradnikov o nastavljanju ter mimogrede izjavil, da so na včerajšnji konferenci delegati sklenili, raje resignirati na službeno pragmatiko, kakor da bi se sprejel § 22 vladne predloge, ki omejuje državno uradništvo društveno in koalicijsko pravo. Temu predsednikovemu poročilu so se enoglasno pridružili vsi zbrani delegati glavne skupščine.

Po predsednikovem govoru je skupščina sprejela celo vrsto predlogov, med drugimi tudi, da uradništvo vztraja pri svoji zahtevi, da se šteje uradnikom vojaška aktivna doba v časovnem napredovanju. Skupščina je sprejela tudi nove društvene statute ter končno izvolila dosedanjega predsednika Grabscheida za nadaljnega voditelja „Osrednje zveze uradniških društev“.

Čehi za prvo rusko dumo.

PRAGA 24. (Izv.) Danes se je tukaj vršilo na Žofinu impozantno protestno zborovanje socijalnih demokratov in svobodomislelnih čeških naprednih strank proti nečutenemu postopanju ruske vlade, ki je ukazala aretirati in zapreti 54 ruskih socijalistov, bivših članov prve ruske dume. Na zborovanju je prvi govoril socijalnodemokratski državni poslanec Jaroš, za njim pa prof. Masaryk. Slednjič tudi član prve ruske dume Bjelousov, ki je bil preganjan zaradi svoje politične agitacije na več let v Sibirijo. Pri zborovanju navzoči vladni komisar je Bjelousovu prepovedal govoriti po ruski, nakar je začel svoj govor poljski. Po zborovanju je bil impozanten demonstracijski obhod po mestu, pomikal se je po Ferdinandi ulici na Vaclavski trg.

Velike sleparije pri železniški upravi.

KRAKOV 24. (Izv.) Policija je tekom zadnjih dni odkrila še nadaljne, naravnost velikanske in škandalozne sleparije, ki so se vršile pri galitski železniški upravi. Med poduradniki je bila ustanovljena in strogo organizirana cela sleparska družba, ki je na primer napram petentom za železniško službo igrala veliko ulogo neke izpitne komisije ter izsiljevala od prošnjikov po zmožnosti in premoženju zneske od 100—400 K. Nekaj poduradnikov je že aretiranih.

Italijanski kralj v Benetkah.

BENETKE 25. Kralj Viktor Emanuel je ob 8:30 dospel sem s posebnim dvornim vlakom. Številna ljudska množica je kralju prirejela entuzijastične ovacije. Vreme je krasno.

Grozna nesreča v Alpah.

DUNAJ 24. (Izv.) Včeraj in danes se je mudilo v Puchbergu več turistov, ki so po snežnih planjavah Schneeberga sankali in se vozili po skiju. Neka iz 15 oseb, večinoma Dunajčanov obstoječa turistovska družba je skušala na skijih pridrati daleč v višave Schneeberga. Dohitel pa jih je snežni plaz. Družba se ni mogla umakniti

plazu. Že močni puh jo je podrl na tla. Snežni plaz pa je zakopal vseh petnajst oseb. Dostaj so rešili samo eno osebo. Enega mrtvega so že izkopali. Rešilna ekspedicija, ki se je takoj lotila svoje naloge, je v bojazni, da so vse osebe ponesrečile in da ne bo mogla nobeni rešiti življenja, ker je cela akcija zelo otežkočena.

DUNAJ 24. (Izv.) Med pogrešanimi se nahajajo: floridsdorfski okrajni sodnik dr. Hacker, Dunajčan Pavel Weinberger, H. Pollak, 5 členov društva prijateljev Alp in 1 neznanec.

Vseruska dijaška konferenca.

PETROGRAD 25. Včeraj je bila tu otvorjena prva vseruska konferenca akademikov in dijakov, ki se hočejo posvetiti le znanosti in se hočejo izogibati politiki.

Povodnji v Franciji.

PARIZ 25. V večih pokrajinah Francije, posebno v srednji in jugozapadni Franciji so radi neprestanega deževja in topljenja snega reke izstopile iz bregov.

Moderniziran moslim.

BOSANSKI BROD 24. (Izv.) Neki tukajšnji moslim je bil tako moderen, da je včeraj peljal svojo, po evropski šegi oblačeno ženo na koncert. Proti temu koraku moderniziranega moslima pa so ostali mohamedanci v koncertni dvorani protestirali z vso ogorčenostjo ter proti njemu uprizorili naravnost hrupne demonstracije. Nazadnje so ga potisnili iz koncertne dvorane z ženo vred.

Nemiri na Kitajskem.

KULDŽA 24. (Izv.) V bližini mesta Šiho je prišlo med vladnimi republikanskimi četami in ustaši do krvavih bojov in spopadov. Republikansko lojalno vojaštvo je bilo popolnoma poraženo. Na bojišču je obležalo 1500 mrtvih, 80 pa je bilo ujetih. Ustaši so imeli 200 mrtvih in prodirajo proti mestu Šiho.

Poneverjenja pri sibirski železnici.

PETROGRAD 24. (Izv.) Revizija pri sibirski železniški upravi je dognala, da so se vršile v upravi velikanske malverzacije. Na podlagi rezultatov te revizije je bilo 162 višjih železniških uradnikov suspendiranih in se je uvedla proti njim sodna preiskava.

Tragična smrt.

GRADEC 24. (Izv.) Asistent na medicinski kliniki dr. Huber je te dni dobil dovoljenje, da sme promovirati sub auspiciis imperatoris. Med tem pa je smrtonesno obolel. Danes se je napotila posebna komisija „vseučiliških profesorjev z rektorjem na čelu k bolniku ter ga na smrtni postelji promovirala sub auspiciis imperatoris. Dr. Huber, ki je bil tudi zaročen, se je na to še poročil s svojo izvoljenko, nakar je takoj umrl.

Velikanski tatinski vlom.

LVOV 24. (Izv.) Neznani in drzni zlikovci so snoči udrli v mestno zastavljnico v Ržešovu. Odnesli so seboj 13.000 K gotovine in za 100.000 K dragocenosti.

Svetovno stavkovno gibanje rudarjev.

Mezdno gibanje rudarjev na južnem Štajerskem.

TRBOVLJE 24. (Izv.) Kakor že zadnjič poročano, je tudi med delavstvom tukajšnjih premogovnih rudnikov izbruhnilo živahno mezdno gibanje. To se sedaj od dneva do dneva poostrejuje in zadobiva čimdalje resnejše

oblike. Rudarji so imeli danes in včeraj več manifestacijskih zborovanj za uvedbo splošne minimalne mezde. Pred vsem tudi trboveljski rudarji zahtevajo 20%, zboljšanje mezde in da trboveljska premogokopna družba dovoli takozvanim kopačem (hauerjem) minimalno dnevno mezdo po K 4-20. — Upravni svet trboveljske premogokopne družbe se sestane prihodnjo sredo na posvetovanje glede zahtev rudarjev. Za slučaj, da upravni svet ali limine odkloni zahteve rudarjev, izbruhne skoraj gotovo stavka v trboveljskem rudarskem revirju.

Stavka premogarjev.

LONDON 25. Z veliko napetostjo se pričakuje odločitev današnje konference za poravnavo stavke premogarjev. „Times“ objavlja razgovor z voditeljem lastnikov premogokopov v južnem Walesu mr. Thomasom, ki je bil dosedaj duša upora proti minimalni mezdi. Thomas je izjavil, da bi bila najboljša rešitev, ako bi vlada umaknila zakonski načrt o minimalni mezdi in bi se delodajalci in delavci v posameznih premogokopnih revirjih prostovoljno dogovorili o minimalnih mezdah. V večjih rovih Severnega Walesa in Škotske so premogarji v soboto zopet začeli delati.

Italijansko-turška vojna

Nadomestne volitve v italijansko zbornico.

RIM 25. Včeraj so se v prvem beneškem volilnem okraju in v Aleksandriji vršile nadomestne volitve za poslansko zbornico. Dosedanji socialistični poslanci so odklonili svoje mandate, ker so zbog svojega nasprotstva s tripolitansko vojno prišli v navskrižje z večino svojih volilcev. V Benetkah je bil z veliko večino izvoljen vladni kandidat Orsi. Množica je navdušeno pozdravljala proglas volilnega izida. V Aleksandriji je potrebna ožja volitev.

Turški častnik zavržen.

MILAN 24. (Izv.) „Secolo“ poroča iz Kaira: Na parniku „Gorizia“ avstrijskega Lloydja so Italijani aretirali nekega turškega oficija, ki je hotel priti preko Egipta v Cirenajko. Poslali so ga nazaj v Carigrad. Italijansko brodogojstvo strogo pazi na vsak trgovinski parnik.

Italijani pred Dardanelami.

ATENE 24. (Izv.) Dobropoučeni krogi trdijo, da italijansko brodogojstvo v prihodnjih dneh zasede važno postojanko na nekem turškem otoku v bližini Dardanel. Od tega otoka bo baje italijansko brodogojstvo vršilo svojo nadaljnjo akcijo proti Dardanelam in Carigradu. V Atene je že te dni došlo mnogo italijanskih žurnalistov, ki pričakujejo poročila o uspehih akcije.

Najnepopularnejši narod.

(Zvršetek.)

Dalnja izvajanja Madjara Zoltána Szásza se glase:

Dra. Setona Watsona, znanega Scotusa Viatorja, ki nam je vrgel v obraz *sklebe resnice*, najprej radi Slovakov, a potem radi Hrvatov, je rešila od patoloških psov naših šovinistov samo njegova mladost, ali zato so ga obsuli s pravo točo mračnih sumničenj.

Ko je treba našim šovinistom odgovorjati na obtožbe, da ne morejo pod njihovim režimom priti narodnosti do svojih

pravic, tedaj odkrivajo z veliko modrostjo zlodela Nemcev, izvršena na Poljakihi, ali cinizem Angleža, ki duši Irca in končno nečlovečnost Rusov nasproti Fincem. Kakor da bi brezsrčni pritisk teh velikih narodov, vršen nasproti omenjenim malim narodom, mogel opravičiti enako postopanje deset milijonov Madjarov nasproti tolikim narodnostim! Kajti v resnici, ako šestdeset milijonov Nemcev duši nekoliko milijonov Poljakov in Dancav ali po francozenih Nemcev, ako ogromno rusko carstvo tudi požere malo Finsko, je to iz moralnega pogleda enako vredno obsodbe, kakor tudi današnja madjarska politika uduševanja narodnosti, toda s stališča doseganja ciljev in izvedbe je tukaj ogromna razlika. Kajti pametni treba, da se postopanje madjarske vladajoče klike nasproti narodnostim ima še le v drugem redu presojevati z moralnega stališča: se morejo li uresničiti želje, da se narodnosti potope v madjarstvu? Ne morejo. Sanje o trideset milijonih Madjarov ostanajo vedno sanje.

Ali sedaj prihaja na red moralni pogled. S tega pogleda padajo na nas pogledi omikanega človeštva, prezirni in polni mržnje... Tu smo čutili in čutimo žalostne udarce še žalostnejše resnice. Danes je madjarski narod morda najnepopularnejši, najboljsovraženejši na vsej zemeljski krogli. Ona stara legenda, da smo narod, ki ljubimo svobodo, da smo junaško in viteško pleme, je razpršena... V očeh človeštva igramo mi danes vlogo naroda, ki je v političnih praktikah spret in rafiniran in ki duši tujo svobodo... Ali dotlej, dokler se ne uničijo osnove te obtožbe, dokler današnje socijalno in politično stanje madjarskega naroda ne zvrši procesa razvoja na bolje, ki podeli narodnostim in brezpravnim slojem njihove pravice, treba nam vendar protestirati proti temu, da se o madjarstvu kakor narodu, razvija tako mišljenje. Treba je poučiti inozemstvo, da njegove obtožbe pri krivici zadevajo ves madjarski narod, ker je te obtožbe izval samo mal del naroda, členi višjih vodilnih slojev. Trditve inozemstva, da madjarstvo duši in stiska narodnosti, treba modificirati v smislu, da vladajoča klika madjarstva duši enako niže sloje madjarskega naroda kakor tudi narodnosti. Sliko tlačnih ogrskih narodnosti treba pred inozemstvom popolniti še z eno barvo, ki pokaže potem svetu tlačene sloje madjarskega naroda skupno s tlačnimi in preganjanimi nemadjarjskimi narodnostmi Ogrske. Ako se posreči uveriti o tem vse kraje sveta, do koder je dospel glas madjarskega tiranstva, tedaj se bo mogel napredni Madjar odahnuti, ker mu je uspelo odkloniti od vsega njegovega naroda *ono sramoto*, ki s polno pravico žigosa samo en del njegovega naroda.

V resnici, iskrene in značilne so to besede kulturnega človeka, ozlovoljenega demokrata Madjara. Toda treba, da besedo in sliko zamenjajo dela in življenje. Mlado madjarsko demokracijo čaka težko in mučno delo. Delo preporeda svojega naroda iz korrena. A ko to izvede, bo znalo kulturno človeštvo zbrisati z njega žig sramote, ki tako krvavo kriči na vse štiri strani sveta.

Polom v Puli.

Pula, 22. marca 1912.

Kakor je „Edinost“ poročala pred kratkim, pričelo se je čiščenje občinskega hleva. Onemu zloglasnemu občinskemu pisarju Be-

„Tukaj.“ je zaklical Maurice in prepuštil Genevieve Morandu v varstvo.

„Ah, dobrodošel.“ je dejal Santerre in segel Maurice v roko.

Maurice je dobro vedel, da bi ne imelo zanj dobrih posledic, ko bi bil odklonil ponujeno mu roko, kajti prijateljstvo s Santerrom je bilo tedaj gotovo eno najdragocenejših.

„Kdo pa je ta zala občanka?“ je vprašal Santerre, „in kaj hoče tu?“

„To je soproga vrlega občana Dixmerja; gotovo si že čul pripovedovati o tem vrlem občanu, občan general?“

„Da, da.“ je odvrnil Santerre, „lastnik je strojarske tvrdke in stotnik pri lovcih Viktorijeve legije.“

„Tako je.“

„Dobro, dobro! Pri moji veri, lepa je. In ona-le opica, ki jo drži za roko!“

„To je občan Morand, tovariš njenega soproga, lovec v Dixmerjevi stotnji.“

Santerre se je približal Genevieve, rekoč: „Dobro jutro, občanka!“

Genevieve je zbrala ves svoj pogum in odvrnila nasmehnjivi se: „Dobro jutro občan general!“

Santerre se je čutil s tem nasmehom in s tem nazivom zelo počaščenega.

PODLISTEK

Vitez iz Rdeče hiše.

(Le chevalier de Maison Rouge.) 52

Roman iz časov francoske revolucije. — Spisal Aleksander Dumas star.

„In sedaj.“ je dejal, „sedaj sem pripravljen, občan Maurice; pojdimo, ako se Vam ljubi.“

Maurice je prijel Genevieve pod pazduho, rekoč: „Pojdiva.“

Bil je tako srečen, da mu je srce prekipelo sreče. Ko bi ne bil imel obzirov do samega sebe, bi bil kar zaukal od radosti. V resnici, česa naj bi si še zaželel: zunaj je sijalo božje solnce, Genevievina roka je drhtela pod njegovo, javni glasniki so iz vsega grla naznanjali triumf jakobincev in padec girondistov ter kričali, da je domovina rešena.

Včasih prihajajo v življenju trenotki, ko je človeško srce premajhno, da bi združilo v sebi veselje ali žalost, ki se nabira v njem.

„O, kako lep dan!“ je vzkliknil Morand. „Da, da, res lep.“ je dejala Genevieve in se tiščala Maurice, „da bi le ostal do večera tako jasen in brez oblakov, kakor je sedaj!“

Maurice je primerjal te besede s samim seboj in bil še bolj srečen.

Dospeli so že bili do ogla Rue des Vieilles-Haudriettes, ko jim je nepričakovano zastavila pot neka cvetličarka in jim ponudila cvetlice.

„Kako krasni nageljčki!“ je vzkliknil Maurice.

„Oh, da, res lepi so.“ je dejala Genevieve. Njihove negovalce je gotovo zelo skrbelo, da bi ne oveneli, kakor so moji.“

Ta beseda zelo dobro dene srcu mladega moža.

„Ah, moj krasni uradnik.“ je dejala cvetličarka, „kupi šopek lepi občanki. Belo je oblečena, tu imam krasne rdeče nageljčke. Belo in rdeče, to se vjema zelo lepo; pripne si šopek na svoje srce in ker je njeno srce prav blizu tvoje modre suknje, imeli boste narodne barve.“

„Da.“ je rekel Maurice lepi mladi in ljubeznjivi cvetličarki, „kupiti hočem, ker ljubim nageljčke, čuješ? Vse ostale cvetlice črtim.“

nedeti-jalu sledilo je včeraj 9 vrednih mu kolegov.

Kakor se vidi, je pričel baron Gorizzutti pometati s tisto veliko metlo. Imena teh iz službe odpuščenih junakov so: Poduie, Bilucaglia, Wolker, Cioli, Traccanelli, Lizzul, Vidulich, Covacich in Peressen. Vsi so bili člani irendentističnega društva „Edera“ in politično absolutno nezanesljivi.

Poduie je bil poštni uradnik in je moral radi svoje vroče italijanske krvi zapustiti državno službo. Za časa, ko je bil še v državni službi, se je podpisoval pravilno „Poduie“, a ko je pa s stopil v občinsko službo, premenil je „i“ v „l“. Značilno pri tem je, da mu je oče dalmatinski Hrvat, a mati pa goriška Slovenka, torej je sin pravi Kalabrež.

Covacich in Lizzul sta bila pred kratkim od tukajšnje državne policije kaznovana z več dni zapora, ker sta v kavarni „Miramar“ provocirala častništvo z italijansko trikoloro. A ti drugi niso nič boljši in so bili istotako že večkrat aretirani radi enakih deliktov.

Baron Gorizzutti se bavi celo z mislijo, da odpove službo vsem občinskim nameščencem in da razpiše ta mesta na novo.

Najbolje bi bilo, ker s tem bi se dala možnost tudi drugim proslcem, da kompetirajo za dotična mesta. Za one pa, ki so že definitivno nameščeni in ni pravega vzroka za odpustitev, bi bil dan povod za upokojenje.

Danes prispejo z Dunaja trije inženirji, da prevzamejo vodstvo plinarne in drugih občinskih podjetij, kajti to poverjenje je odvzeto dosedanjim občinskim inženirjem. Iz tega sledi, da ni bilo pri občini niti enega zanesljivega človeka. Kdor ni spadal h kamori sploh ni dobil službe.

S tem so odvzeli kamoristom vsa vodila mesta, tako, da je ves aparat v rokah vladnih organov. Pri blagajni plinarne na primer, kjer jih je bilo poprej po 5 do 6, opravljata sedaj službo gospoda računski svetnik Vinšek in davčni oskrbnik Cvek sama.

Od upravnega sveta, ki ga je namestništvo imenovalo, je dr. Basseggio demisijsko. Istotako namerava obrtni inšpektor Pellegrini. Ta zadnji baje radi tega, ker je proti njemu v tiru neka akcija od strani italijanskega uradništva. Kakor dokazano, se je Pellegrini pri občinskih volitvah l. 1907. kompromitiral. Je tudi član znanega „Gabinetto di lettura“. To je najbrž vzrok tej akciji.

V vladnih krogih niso zadovoljni s tem, a vsejedno se upa, da namestništvo ugodi temu protestu.

Prihodnjič kaj o mestni tržnici „mercato“ in o deželni bolnišnici.

Domače vesti.

Odborova seja političnega društva „Edinost“ se vrši v sredo 27. t. m. ob 3. uri popoldne v „Slovanski čitalnici“.

Promocija. Naš rojak in član akad. fer. društva „Balkan“, Rudolf Perhanc je bil dne 23. t. m. v veliki dvorani dunajskega vseučilišča promoviran doktorjem modroslovja. Iskreno čestitamo!

Narodno-obrambeno delo in socijalna demokracija. Zaradi glasovanja tržaških soc. demokratov v vprašanju podpor šolskim družbam se je razvnela — kakor znano — debata v soc. demokratskih vrstah, ali lahko glasuje soc. demokrat za obrambeno šolsko društvo. To vprašanje se je že dolgo reševalo tudi na Češkem, kjer je jezikovno vprašanje privedlo do tega, da so se soc. demokrati razdelili v avtonomiste in centraliste. Pri tem je postalo važno vprašanje, ali je češki delavec soc. demokrat, avtonomist lahko član narodnih šolskih in obrambnih društev. V zadnjem času je postajalo to vprašanje čim dalje bolj napeto. „Česky Dennik“ piše o tem: „Česka socijalna demokracija je bila prisiljena, ne vsled pritiska od zgoraj, ampak vsled pritiska najširših mas, torej z voljo ljudstva, da bi boj za skorjo kruha ne oddaljevala od boja za narodno eksistenco, za kos pravice češkega jezika. Zato bo češka soc. demokracija s tem pritiskom mas potlačena med vrste narodnih organizacij, kajti ljudske mase morajo same spoznati, da češke obrambne organizacije niso bojovne, napadalne naprave, ampak le obramba, in da niso „meščani“, oni, ki jim nosi ta obramba in to delo največ dobička, ampak najširše vrste ljudstva, mali češki človek, v prvi vrsti češki delavec, kajti češki delavci so to, ki po veliki večini tvorijo prebivalstvo čeških manjšin in katerih deca polni češke manjšinske šole; ki jih ustanavljajo in vzdržujejo narodne šolske in obrambne družbe“. Če kje, velja ta nepobitna resnica za naše tržaške razmere.

Preznačilno. Pri nas v Trstu so spravili gospodje laški liberalci za časa zadnjih državnozbornih volitev v svet neko trobilce po imenu „Marameo“, ki je res tako zelo „marameo“, da se pač ne izplača baviti se z njim, ako se obregne tupatam tudi v nas Slovence. — Marameo! Toda to trobilce je v zadnjih časih postalo pravi „enfant terrible“ za svoje lastne nezakonske očete, in danes naj približno iz njegove 61. številke z dne 16. t. m. preznačilen člančič, ki kaže

v sprelepi luči gotove sloje našega tržaškega hiperitalijanstva tedaj, ko gre za — žrtve, namreč denarne.

Pod naslovom „No par vero!“ je spustil „Marameo“ v svoj italijanskoliberalno-mazzinijansko irendentistični svet sledeče:

„Zeleli bi si bili, da bi bili mogli fotografirati „il muso“, ki ga je hočeš-nočeš moraš napraviti „egregio“ odbornik naše „Lege Nazionale“, ko le prišel pregledat vsebino „Leginega“ nabiralnika, ki se nahaja v veži „Ginnastiche“, in ko ni našel v njem nič več nego — sedem bornih kron. Gotovo je vrtil nabiralnik semtertja v rokah v nadi, da je morda ostal na njegovi notranji strani prilepljen kak nikeljček.

Nič; sedem revnih kronic, plod, ki ga je obrodil nacionalni značaj treh tisoč članov tega cvetočega društva.

Sedaj se vprašujemo: Če se v „Societa Ginnastica triestina“ s tako mnogoštevilnim članstvom, ki gotovo ne pripada ubožcem, ne more nabirati v korist našemu najvitalnejšemu braniku proti navalujoči povodni slovanstva več nego smešni znesek sedmih kron tekom enega meseca, kaj se more zahtevati od drugih manjših italijanskih društev?

Seveda je potem zopet naša Cirilmetodova družba vzor „Marameu“, kako naj bi Italijani nabirali za svojo lego, ko pravi, da posvečamo mi vse svoje energije svoji družbi in celo zahtevamo od tujcev v naših hotelih in gostilnah, da plačujejo s plačilnimi listki prispevke za našo Družbo.

„Nočemo navajati svot“, pravi „Marameo“, „niti primerjati. Pa menda vendar ne bo zadela nabiralnika, ki hira v Ginnastichi ista usoda, ki je morala zadeti njegovega tovariša v aristokratski filarmonici!“

Je pač res nekoliko hud poper, ki ga je tu nasul v nos slavni gospodi Italijanom, ki jih je polna usta odreševanja svojega naroda, dokler — nič ne stane, ki se pa jako hitro skrijejo, ko je treba šteti kronice za „Regione Giulia irredenta“, ki na tak način pač ne bo še tako kmalu „redenta“, to se pravi — nikoli. Gospodje so pač nekoliko kihali; no, njim namenjeni „Maramejev“ poper pa bodi namenjen tudi nam in le glejmo, da enaka graja ne zadene tudi nas zaradi naše Cirilmetodove družbe!

Kako so zmagali! „Piccolo“ — ta komedijski tudi ob najresnejših prilikah in žalostnih časih — je uprizoril najneslanejšo komedijo, ki naj bi premamila njegove čitatelje, da bi verjeli, da je v puljski aferi z imenovanjem svetovlastva prav za prav zmagalo stališče slavne večine še bolj slavnega deželnega odbora istrskega vsled česar da stoji ta korporacija zopet čista pred svetom kakor najčistejši angelj v blesteči-beli obleki — nedolžnosti.

Kakova je bila ta „zmaga“ kamore, smo že dovolj osvetlili z dejstvi: da to svetovlastvo nima nikakega odločilnega glasu, da se med 8 členi le trije notorični kamoristi, da še ti mislijo odložiti to čast, ker jim je prisojena le jako podrejena vloga.

Sedaj pa čitamo v „Polaer Tagblattu“ vest, ki drastično osvetljuje komedijo, ki si jo je dovolil „Piccolo“ s svojim krikom o zmagi: vest namreč, da vlada v Italijanskoliberalni stranki vihar nevolje proti deželni glavjarju Rizzija, ker se je preko glav vseh italijanskih poslancev dogovoril z vlado za imenovanje svetovlastva!

Ali ni čudna zmaga to, ko je zmagovalec razježen in ogorčen, ker je — zmagal! Kakor v Tripolisu: zmagujejo sicer, ali so — tepeni!

V pojasnilo! Ko je izdalo konsumno društvo „Jadrani“ svojim članom računski zaključek za leto 1911, so čutili nekateri v to povsem nepoklicani gospodje potrebo, da so rešali naše gospodarske razmere na način, ki prica, da je dotičnim gospodom razvoj omenjenega društva trn v peti. Z ozirom na to se čuti podpisani odbor, in sicer toliko v korist splošne slovenske stvari pri Sv. Jakobu, kolikor tudi v lastno obrambo, prisiljenega podati javnosti sledeče pojasnilo: Iz govoric dotičnih gospodov se daja sklepati, ali da v resnici ne razumejo sestave računskih zaključkov, ali pa da samo nočejo razumeti. Smatrajo namreč izgubo v računskem zaključku za leto 1911 v znesku K 1772-38 za znamenje, da je društvo nazadovalo in da mora v najkrajšem času, to je že pred 1. majnikom t. l. propasti. Bodi tem ljudem povedano sledeče:

Ko je koncem leta 1909. sedanjí odbor prevzel društveno upravo, je kazal računski zaključek za leto 1909. izgubo v znesku 2674-92 K. Bila je to kriza, o kateri se je razpravljalo na istoletnem občnem zboru. Imelo se je, ali zvišati delniško zadružno glavnico, ali pa likvidirati društvo. Ker so se pa tedaj člani enoglasno izrekli za zvišanje deležev, so se deleži zvišali za 1590 K. — Vrnimo se zopet k izgubam, katere se, kakor znano, ako niso pokrite z rezervnim zakladom ali iz drugega vira, prenašajo na prihodnje leto. Izguba l. 1909. 2674-92 kron, izguba l. 1911. 1772-38 kron. Torej se je v 2 poslovnih letih izguba zmanjšala za 902-54 K, kateri znesek se ima smatrati kakor dobiček. — To torej nikakor ni nazadovanje, temveč napredek, in če pomislimo,

da si je društvo v minolem letu vsled vedno bolj naraščajočega prometa nabavilo ogromen inventar, moramo reči naravnost sijajen napredek.

Toliko v pojasnilo prizadetim in ne prizadetim, ker mislimo, da nikakor ni ne lepo in tudi ne pametno, ako drug drugemu ničesar ne privoščamo, kajti na ta način, le škodujemo — mesto da bi koristili — samim sebi in skupni slovenski stvari v Trstu.

Odhod. Včeraj zjutraj je z brzovlakom južne železnice odpotoval na Dunaj načelnik generalnega štaba FML Blaž Schemua, ki se je bil v nedeljo zvečer povrnil s svojega inspekcijskega potovanja ob istrski obali.

Društveno gibanje v NDO. V nedeljo popoldne je priredila NDO v svojih društvenih prostorih pri Sv. Jakobu shod za delavstvo tehničnega zavoda. Shodu je predsedoval Hvastja. Govorila sta strokovni tajnik Brandner in predsednik NDO dr. Kisovec. Oba govornika sta obširno poročala o neznosnem položaju delavcev v tehničnem zavodu ter sta obenem s posebnim povdankom opozarjala delavce na okolnost, da NDO plačuje svojim članom vse njihove prispevke zopet nazaj v obliki podpore, dočim socijalnodemokratske organizacije pobirajo od svojih članov prispevke za agitacijske namene.

Razvijala sta tudi sedanji program NDO, ki skuša pred vsem priboriti tržaškemu domačemu delavstvu primerne in stalne zaposluje in organizira delavstvo na narodni podlagi, dočim socijalna demokracija v Trstu ne more tako štiti koristi slovenskih delavcev-domačinov, ker ne more z ozirom na njen mednarodni program nastopiti proti tujerodnemu delavstvu v Trstu.

Položaj slovenskih zidarjev. Na Kolonkovcu je v nedeljo popoldne priredila NDO društveni shod za slovenske zidarje iz Sv. M. Magd. Sp. in Zg. Shod je otvoril predsednik krajne skupine zidarjev NDO Vrčon. Poročala sta predsednik NDO dr. Kisovec in strokovni tajnik Brandner o sedanjem položaju slovenskih zidarjev v Trstu, zlasti pa sta temeljito razmotrivala o čednih namerah socijalistov in njih pogodb z zidarskimi podjetniki. Številno na shodu zbrani zidarji so se odločno izjavili proti sedanjemu nečednemu terorizmu socijalnih demokratov in so se izrekli proti uvedbi minimalne mezde po 55 vin. na uro.

Narodna delavska organizacija naznanja tovarišem članom in prijateljem da čisti dobiček društvenega velikega plesa znaša 924 K 25. Dohodki: 1639 K 19 v. stroški: 714-94 vin. Srčno zahvalo vsem tistim osebam ki so pripomogle lepemu gmotnemu vspehu te prireditve izreka odbor Narodne delavske organizacije.

Roditeljski sestanek na Katinari. Naše učiteljstvo je preteklo nedeljo po popoldanski službi božji zbralo okoli sebe razveseljivo število starišev. V natlačeno polnem razredu je razložil najprej gospod nadučitelj Ciril Valentič v poljudni besedi pomen takih sestankov za uspešno delovanje starišev in šole v prid naši mladini. Nato pa je zelo poljudno obravnaval gospod učitelj Alojzij Bukovec nekatere najnavadnejše slučaje iz življenja vzgojiteljev in na njih pokazal, kako pogubno je nesmotreno postopanje starišev pri vzgoji mladine in kako potrebno je, da se stariši zavedajo svojih dolžnosti. Le tako naprej — uspehi so gotovi!

„Pri belem konjičku“. V nedeljo popoldne je priredil „Dramatični odsek“ Sentjak. Čitalnice v veliki dvorani „Narod. doma“ pri sv. Ivanu znano ljudsko burko v 3 dejanjih „Pri belem konjičku“. Kljub temu da je bilo zelo, zelo mikavno vreme za peš izlete v okolico, je prišlo k predstavi mnogoštevilno občinstvo, zlasti pa vrli Sentjakobčani. Vsa igra je pokazala, da je dramatični odsek dobro si svest svoje kulturne naloge in da je burko naštudiral z marljivostjo.

Povdarjati moramo, da pri presoji cele igre se ne postavljamo na stališče stroge kritike, ampak na stališče splošno kulturnega dela. Kakor omenjeno, je bila igra marljivo naštudirana, vendar tok igranja bi bil lahko hitrejši, kar pa se da opustiti, če se pomisli, da dramatični odsek zaradi sedanjih stanovanskih okolnosti ni imel niti ene generalne skušnje. Nekateri člani dramatičnega odseka so naravnost pokazali, da jim gre igranje urno izpod rok. — Nežna, mlada Meta, g.ca M. Volk je sicer nastopila prvi krat na diletantskem odru v večji ulogi, a je pokazala, da ima energičen in siguren nastop. S svojo ulogo je ustvarila karakteristično mlado vdovo-gostilničarko, imajteljico hotela „Pri belem konjičku“. — Ravno njen siguren nastop je napravil mlado Meto v dobro špekulativno gostilničarko. Uren je bil glavni možski natak in v pozneje angažirani mož Angelsky, kateremu gre vse priznanje, da je igra tako dobro uspevala. Oni advokat iz Ljubljane g. N. N. je rešil svojo ulogo primerno, vendar nekoliko več juristovskega bi moral nositi na sebi. Z „narodnim milom“ trgujoči novomeški veletržec in edino „Dolenjske Novice“ čitajoči Bucek (g. Z.) je bil pa nad vse živahen in njegova igra je dosegla med poslušalstvom

obilno pravega efekta. Tudi Minka (g.ca R. Tominc) je bila nežna, vendar nekoliko prenakomerno nastopa.

Ne moremo tu na tem mestu navajati do najtočnejših detajlov izdelane kritike o nastopu odnosno igranju posameznih oseb, splošno moramo še enkrat izraziti javno priznanje, da se je dramatični odsek potrudil izvesti svojo nalogo z največjo preciznostjo in točnostjo in upamo, da bo žel med šentjakobskim prebivalstvom še obilo zanimanja. Kmalu do videnja!

Pred c. kr. izpraševalno komisijo za občne ljudske in meščanske šole v Gorici se prične prihodnji izpiti v ponedeljek, dne 6. maja t. l., ob osmih zjutraj.

Prošnje za pripustitev k izpitu morajo biti v rokah komisije vsaj do vštete dne 25. aprila t. l.

Spisi Mišjakovega Julčka. III. zvezek. Ljubljana 1911. Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta je izdalo III. zvezek „Spisov Mišjakovega Julčka“ v katerem so štiri črtice iz našega življenja na deželi: Ugonila sta, res je bilo drugače! — Kočarjev Peter. — In vendar ga je izmodrilo! — ter J. Lajnar. Knjiga je opremljena s 16 slikami in bo gotovo dobro došla naši mladini. Cena vezani knjigi K 1.50, s poštnino 16 stot. več.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ v Trstu. Danes zvečer točno ob 8. uri pevska vaja za moški zbor. Prosim točne in polnoštevilne udeležbe. Pevovodja.

Trgovsko izobr. društvo naznanja p. n. odbornikom, da danes v torek ni navadne odbore seje.

„Prva primorska gostilniška zadruga“ sklicuje vse svoje člane na občni zbor, ki se bo vršil dne 27. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih NDO, ulica sv. Frančiška št. 2.

Ker so na dnevnem redu zelo važne stvari, prosimo vse člane, da se udeležijo zborovanja in prinesejo seboj deležno knjižico ker brez te ne bo dovoljen vstop.

Vsi člani „Učiteljskega društva“ za Trst in okolico imajo v četrtek, dne 28. t. m. ob 6. uri sestanek v „Slovenski trgovski šoli“ na Acquedotto z dnevnim redom. 1. Konstituiranje odsekov in poročila načelnikov o delokrogu pos. ods. 2. Predlogi in pogovor o spremembi „Zaveznih“ pravil. 3. Nasveti za pomladansko zborovanje.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah vabi vse člane in prijatelje društva na redni letni občni zbor, ki bo v nedeljo, dne 1. aprila t. l. ob 3-30 popoldne v gornji dvorani „Nar. doma“ v Barkovljah.

Slovenska čitalnica v Škedinju vabi na redni letni občni zbor, ki se bo vršil v ponedeljek, dne 15. aprila ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih po običajnem dnevnem redu.

Tržaška mala kronika.

K samomoru Kocjančiča v Barkovljah. Članek iz Barkovelj pod naslovom: „Ze dalj časa so ga pogrešali“ ne odgovarja resnici v nekaterih točkah. Zato Vas prosimo, da pribižete naslednji popravek:

1.) Ni res, da je bila omenjena pot od pamtveka v splošni uporabi, pač pa je res, da je dotična pot privatna last in da je bila dovoljena nekaterim od časa do časa.

2.) Ni res, da je pokojni Kocjančič že v prvi instanci izgubil pravdo, katere stroški znašajo 1600 K; resnica je, da pravda še sedaj ni končana in da je torej še nihče ni izgubil ne dobil ter tudi ne ve za stroške.

Ne sklepaj prijateljstva z nepoznanimi ljudmi! Težak Anton Pregl, stanujoč v ul. Caripson št. 7 se je predsinoči podal v neko krčmo v ul. Cologna. Tu se je seznanil z dvema osebam, ki sta pili v krčmi, začel je z njima razgovor in pri litrih vina je bilo kmalu sklenjeno malo ne tesno prijateljstvo. Okolu polnoči, ko je krčmar zaprl krčmo, odšel so tudi Pregl in njegova najnoveja prijatelja. Dvojica ga je povabila, naj bi napravili mal sprehod, češ, tako sprehajanje v spomladanski tih noči dobro dene človeku. Hodili so po raznih ulicah in cestah, sem in tja, in okolu 2-30 zjutraj so srečno prišli na novo opensko cesto. Dospelvi tja sta neznanca nakrat planila na Pregla, ga vrgla ob tla, mu preiskala vse žepa in mu ugrabila 10 K, ki jih je imel pri sebi. Nato sta jo urno popihnila. Pregl je vso stvar ovdal policiji. — Včeraj zjutraj se je Pregl po poslilih podal v hleve družbe „Adriatica“ in glej, zagledal je tamkaj enega onih dveh lopovov, ki sta ga bila predsinočnem obrala na openski cesti. Pozval je redarja, ter dal lopova aretirati. Istemu je ime Anton M. in je doma iz Sv. Križa. Obilastnija išče sedaj še drugega tička.

Koledar in vreme. Danes: Emanuel muč. — Jutri: Rupert šk.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 14 C°. Vreme včeraj: lepo.

za gospode in dame, lodne in modno blago
KAREL KOČIAN,
kovarna kucna
v Humpolcu (Češko).
Uzorci franco.

Sukna,

Vzemite

ako ste nahodni, hripavi ali prehlajeni in težko dihate, FELLERJEV FLUID z znamko ELSAFLUID. Mi smo se sami prepričali pri prsnih bolečinah, bolečinah v vratu itd. itd. o njegovem zdravilnem, osvežujočem upliva, ki odstranja kašelj. Poizkusni tucat 8 K 60 vin. Izdelovalec edino E. V. Feller v Stubici, Elsatrg 264 (Hrvatsko).

Naše gledališče.

Nedeljska popoldanska predstava — „Sherlock Holmes“ — ni privabila toliko občinstva, kolikor ga je bilo pričakovati z ozirom na tako imenitno uspešno primiero. Se pač že začnajo pomladanski dnevi, in ljudje hite iz mesta. Predstava je bila primerna udeležbi.

Zvečer so peli na našem odru opereto „KORNEVILJSKE ZVONOVE“.

ki je znana našemu občinstvu že iz lanskega leta in kar je našemu občinstvu že precej znano, ne vleče več prav preveč, posebno če je treba še nekoliko misliti zraven, kar je res potrebno pri „Korneviljskih zvonovih“ stvari, ki je v marsičem že bolj vspeva nego opereta. Udeležba je bila torej precej dobra, a vendar bila lahko boljša.

O izvajanju operete moramo reči, da nas ni zadovoljilo najbolje; bilo je nekako mrtvo, brez pravega zanimanja ali morda celo umevanja, in tuptam se je naravnost čutilo, kako je kapelnik le s težavo potegnil za seboj i oder i orkester, ki sta mestoma le preveč rada uhajala vsak svojo pot. Po udarjamo pa, da velja to le za posamezna mesta in da je bilo zopet drugih točk, ki zaslužijo vso pohvalo, ki gre zlasti solistom, ki so se resno potrudili, da rešijo čast večera.

G. Janova v ulogi Serpolet nam je ugajala prav dobro v cel svoji ulogi, prav posebno pa še v prvi sliki z zborom, kjer je dosegla popoln uspeh. G. Stularjeva je pela Zermenino ulogo vseskozi hvalevredno, a gotovo najboljše legendo s pesmijo o zvončku. Vsekakor nas pa je presenetila g. Lepuševa v ulogi Grenišaja; pokazala je napredek, ki ji dela v resnici čast, in reči moramo, da je pela zlasti barkarolo v prvi sliki res s pravim občutkom. Gospice Berničeva, Stojkovičeva, Železnikova in „Nemmenovana“ so storile v svojih majhnih ulogah svojo dolžnost v polni meri.

Za ulogo Gaspara je treba izrazitega basista, recimo naravnost, opernega, da doseže ta uloga popoln uspeh. G. Dragutič je bil v igri pač res izborni, nekoliko manj pa v petju z ozirom na to, kar smo rekli pravkar. G. Požar je v ulogi Hanrija prav dobro pel izpočetka, posebno „valček“, a pozneje je popustil nekoliko, a vendar izvršil svojo ulogo brez znatnejših hib. Gg. Rajner, Dobčnik, Boleslavski in drugi so bili v svojih ulogah dobri. Zboru je pač manjkalo onega, kar smo že omenili v začetku. Režija je bila dobra, ansamblski nastopi dobro urejeni, inscenacija čedna. Upamo, da bo šla opereta ob zopetni ponovitvi znatno glaje, torej tudi bolje. Tedaj izpregovorimo o njej tudi obširneje.

Ob polni dvorani so ponovili snoči

„JESENSKE MANEVRE“

z g. Ljublišo Iličičem, tenorjem ljubljanskega slovenskega gledališča, v ulogi nadporočnika Lorenteyja. Občinstvo je ljubega gosta, ki je prvokrat nastopil na našem gledališkem odru, sprejelo zelo simpatično; je pa tudi potem s svojim glasom i svojo igro tako zavzel zase vse poslušalstvo, da ni bilo odobranja ne konca ne kraja. Zastor se je moral dvigniti po petkrat, šestkrat.

Čuli smo sicer v Trstu g. Iličiča kot koncertnega pevca, in tedaj je dosegel gotovo najlepši uspeh; gotovo pa mu je njegov snočni nastop na gledališkem odru še veliko pridobil v oči našega občinstva, kajti g. Iličič je v svojem pravem življu, še le na odru: izvrstno šolan, v vseh legah blagovoden, obsežen, jako prožen glasovni material, fina naravna igra in kar ni najmanj, lepa moška postava: vse, kar mora zagotoviti uspeh. Njegov nastop nam je podal v „Jesenskih manevrih“ toliko novih užitkov, da bi si ga le še želeli zopet videti v ulogi, in to tembolj, ker je bilo vendarle nekoliko čutili, da je bil malce izmučen po naporih zadnjih dni v Ljubljani in bi hoteli čuti prav vsega. Upamo, z vsjo gotovostjo, da njegov prvi nastop na našem odru ni bil zadnji.

Ostalo naše oboje se je potrudilo po svojih najboljših močeh, da je bila cela stvar lepo zaokrožena, in če izvajamo tuptam kako majhno zavlačevanje v taktu, v splošnem res dobra, gotova najboljša upriporitev „Jesenskih manevrov“ na našem odru. Posebej naj omenimo, da zaslužite g. Janova za svojo pesem o „poljubu“ in g. Stularjevo za apesem v mesečni in „kako mi je težko“ prav posebno pohvalo.

Končno naj še izrazimo misel, ki je sicer nekoliko predrzna, a vendar razpraviiva: ali ne bi bilo morda mogoče pridobiti g. Iličiča stalno za naš oder? — r.

Opozorjeni na to, naj danes napravimo par pripomb k našim gledališkim lepakom in opozorimo na nekatere pogoške in nedoslednosti, ki se redno ponavljajo na teh lepkih, ki so vendar namenjeni javnosti in ki bi morali prav zato kazati vsaj nekoliko boljše slovenščino, kakor jo pa kažejo v resnici.

Vzemimo nedeljski lepak. — „ob 4. uri popoldne“ namesto pravilno: „Ob 4 popoldne“. Slovenec označuje ure takole: ob eni, dveh, treh, štirih (ob 1, 2, 3, 4 — brez

pike, kajti s piko bi značilo: ob prvi, drugi, tretji, četrti, kar se ne govori nikjer, vsaj „ob prvi“ ne, drugo pa je kvečjemu tržaški lokalizem), nadalje pa „ob petih“ (ob 5, brez pike), ali „ob peti“ (ob 5., s piko), pri čemer je „petih“ glavni števec, ki ga slovenščina sklanja, „peti“ pa vrstilni števec, „ob peti uri“ namreč, pri čemer pa je „uri“ popolnoma odveč. Naravnost smrtni greh proti našemu jeziku pa je n. pr. tale neumnost: „ob 8. in pol uri“. Tu je mogoče le dvoje in sicer tako, kakor govori in piše velikanska večina našega naroda: ob polih devetih (poludevetih — polih devete, poludevete) — ob polih 9 (ob polih 9.); ali pa po primorsko: „ob osmih (osmi) in pol — ob 8 in pol (8. in pol).“

Na istem lepaku pa imamo: „ob 4. uri“ in „ob 8. zvečer“.

Potem — „v abonementu“. — Ali pišemo tuljko tako, kakor se piše v jeziku, iz katerega je vzeta, torej „v abbonentu“ ali pa po izgovoru, torej „v abonmaju“. — V „Edinosti“ so „Korneviljski zvonovi“ opereta, na lepaku pa so „Korneviljski zvonovi“ komična opereta, ki jo je spisal Chivot in Dury (namesto „spisala“). „Vglazbil“ Planquette. Edino pravilno — „uglasbil“. — Bósna — bósenski, ne pa „bosánski.“

Mislimo, da je to pač več kot preveč za en sam lepak.

Nar. del. organizacija.

— Narodna delavska organizacija priredi prihodnjo nedeljo, 31. marca t. l. peš-izlet z godbo NDO. na čelu v Škedenj, kjer bo javni shod. — Po shodu je veselica s petjem, plesom itd. Natančen spored objavimo v prih. številki „Edinosti“.

— Delavci tovarne „Linoleum“ so vabljeni na društven shod, ki se vrši v sredo, 27. marca ob 7. uri zvečer v društvenih prostorih NDO pri Sv. Jakobu.

— Narodna delavska organizacija priredi v petek, 29. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih NDO ul. Sv. Frančiška št. 2 predavanje in sicer o predmetu: Zločinec in družba. Predavatelj: g. dr. Josip Mandič. Vstopnina 10 vin. za osebo.

DAROV!

— „Narodni delavski organizaciji“ o priliki velikega plesa so darovali: Restavracija „Balkan“ 20 K, dr. Vekoslav Kisovec 4 K, Verčon Kristjan 2 K, Purkart Jakob 2 K; po 1 K: Železnik Srečko, Černe Jurij, Čevljarska Zadruga, Bidovec Ivan, Križmančič & Breščak, M. Aite, Kerže Ivan, Stepančič Vekoslav, Lavrenčič M., J. Pahor; Jerkič Anton 60 vin., Čehovin Josip 50 vin., Verčon Josip 40 vin. Srčna hvala vsem darovateljem.

— Za podružnico družbe sv. CM v Rojanu nabralo se je v gostilni „Konsumnega društva“ pri Jožefovem praznovanju 9 kron.

Vesti iz Goriške.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici (podružnica „Glasbene Matice“ v Ljubljani) priredi v soboto, dne 30. marca 1912 v dvorani „Trgovskega doma“ Koncert pri katerem sodeluje orkester c. kr. pešp. grof Beck št. 47 v Gorici. Program: 1) F. Mendelssohn-Bartholdy: Overture k „Fingalshöhle“, orkester, 2) Bruckner: „Ave Marija“, mešan zbor, 3) P. H. Sattner: „Jeftejeva prisega“, mešan zbor, soli in orkester, 4) R. Strauss: Fragment iz „Rožnega kavalirja“, orkester, 5) I. Prochnázka: „Ljubezen“, mešan zbor, 6) E. H. Grieg: „Nova zemlja“, možki zbor, bariton-soli in orkester. — Začetek ob 8. uri in pol zvečer.

Vstopnice se prodajajo v knjigarni A. Gabršček v „Trgovskem domu“ in na dan koncerta od 7. ure in pol naprej pri blagajni.

Dvorana bo med proizvodnjo zaprta. Smrt čudaka. V Gorici je umrl avditor v. p., bivši notar v Ajdovščini, Italijan, g. Koller, zapuščivši prav lepo imetje. V oporoki si je prepovedal lepaški, oziroma civilni sprevod in vsako obvestilo o njegovi smrti, ter je odredil naj ga prepeljejo rano jutraj v beli krsti iz vojaške bolnišnice na

Za otroke s šibkim okostjem.

Samo pristen to znamko — ribič — znamko Scottova izdelovanja.

šibkih kosti, po

Scottovi emulziji

ki je upeljana že 35 let, uživa svetoven glas kot krepično sredstvo za otroke.

Pri nakupu naj se izrecno zahteva Scottova emulzija znamka „SCOTT“, ki je 35 let upeljana, jamči za uspeh in učinek.

Cena originalni steklenici 2 K 50 vin. — Dobiva se v vseh lekarnah.

Mnenje gospoda dr. H. Roth-a v Bjelovaru

G. J. SERRAVALLO

Trst.

S pravim veseljem Vam naznanjam o uspehih, ki sem jih dosegel z Vašim ŽELEZNA TIM KINA-VINO SERRAVALLO, zdravilom, ki pospešuje tek in povrne bolnemu telesu zopet moči in debelost. Široko polje za uporabo Vašega vina nudl tudi rekonvalescenca po težkih boleznih, posebno pri Influenci, pljučnem vnetju, legarju. Bolniki, ki so ga uporabljali po teh boleznih, so oporavili v kratkem času in popolnoma. Toda tudi kronične bolezni nudijo ugodno priliko za uporabo železnatega kina-vina Serravallo in pa sem videl, da se v slučajih kloroze splošno stanje in tek je zboljšal in so tako postali dovzetni za uspešno zdravljenje z železom. Tudi mrzlico je že premagalo Vaše vino in jaz se dobro spominjam na slučaj, ko je neki delavec v močvirnatih krajih Missisipi obol el za malarijo in sem ga več časa zdravil s kininom, z arsenom in železom, a brez uspeha, med tem ko je ozdravel šele po dolgi uporabi Vašega kina-vina Serravallo. Jaz uporabljam v svoji praksi zelo pogostoma Vaš izdelek, ker ga štejem med najboljše tonične in okrepujoče preparate, kar jih poznamo.

BJELOVAR, 15. 3. 1910.

Dr. H. ROTH.

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici.

Prodajalni v Trstu.

ulica Barriera vecchia št. 38 in ulica dei Rettori št. 1.

Naznanja se slav. občinstvu, da ima vedno v svojih prodajalnah veliko izbero vsakovrstnih čevljev lastnega izdelka, za vsaki stan. Toplo se priporoča posebno Slovonom rojakom v mestu in okolici, da se pridno poslužujejo domačih izdelkov. — Blago trpežno. Cene zmerna.

Sprejemajo se tudi poprave.

Dr. Pečnik

(PETSCHNIGG)

Trst, via S. Caterina št. 1

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni: 8—9 & 2—3 in specialist za kožne in — vodne (spolne) bolezni: 11 1/2 — 1. —

Berite in čudite se!

600 komadov, med temi pozlačena ura za K 4-20.

Krasna, pozlačena, najfinjša ura Anker-Remont s pozlačenim številnikom; leta ima dobroidoče 36-urno kolenje, za kar se jamči 3 leta, 1 krasna ovratna igla s Simili-brilantom. 1 pozlačen prstan s pon. kamnom za gospode ali gospe, 1 krasen collier iz okoli 150 orijentalnih perl, najmodernejši nakit za dame, 1 krasna garnitura gumbov za zapustnice, ovratnike in prsi, zajemčeno 3%, Double-zlata s patentiranim zatvorom, 6 platnenih robcev, 1 eleganten žepni črnilnik iz nikla, 1 krasno zrcalce, 1 komad dišečega toaletnega mila, 1 fr. vezana beleznica 72 angleških peres, 20 različnih komadov za korespondenco in še 396 drugih predmetov, ki so koristni in neobhodno potrebni. Vse skupaj s zlato uro vred, ki sama velja dvakrat toliko, stane samo K 4-20. Odpošilja po povzetju krakovna trdka

H. SPINGARN, Krakovo št. 240.

Kdor kupi 2 paketa dobi še zastojni zraven lep mošič z dvema rezili. Pri več nego 2 paketih, za vsak paket po 1 nožič. Za to kar ne ugaja, se vrne dar. Torej je izključen vsak riziko.

Odlukovana pekarna in sladčičarna VINKO SKERK - TRST

Trikrat na dan svež kruh. Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj, in bombonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, krokanov in drugega peciva. — Najfinjša moka iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Fina inozemska vina in likeri v steklenicah. Brezplačna postrežba na dom. Kruh in sladčice se izdelujejo higieničnim električnim strojem.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje pečene kave.

Na obroke!

Velika zaloga izdelanih oblek

Velika izbera letnih in zimskih oblek za gospode in dečke, sukenj, poršnikov vseh kakovosti. — Specijaliteta v veznji.

Velika izbera volnenega blaga. Najzmernejše cene.

Adolf Kostoris - Trst

Ulica S. Giovanni št. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“. Telefon št. 251, Rim. II.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

SIMON PRAPROTNIK

stavnji in pohišveni mizar

v Ljubljani, Jenkova ulica 7

ima v zalogi veliko izbero vsakovrstnih omar za led v poljubnih velikostih za pivovarne, restavracije, delikatesne trgovine, mlekarne itd. in jih priporoča svojim cenj. odjemalcem po najnižjih cenah.

Točna postrežba. — Ceniki na zahtevo zastoj in poštne prosto na razpolago.

POZOR! Skladnice se nahajajo v I. nadst.

pokopališče brez vsakega spremstva tudi od strani sorodnikov in prijateljev. Udovi je prepovedal žalovati po njem, ter je dočel, da mora udova (iz znane ultra-italijanske družine Favetti), plačati svoto 4000 kron za slovenske šole v Gorici, ako bi, kakor je običajno, žalovala po njem v črni obleki.

Žalostni položaj pekovskih pomočnikov. — V civilizovanem svetu ga ni menda slučaj, kjer bi bili delavci tako izkoriščani kot naši pekovski pomočniki. A glejte čudo vseh čud: večina pekovskih delavcev je organizirana v socialistični stranki in ta se tekom let ni zgražala nad dosedanjimi razmerami in ni povzdignila glasu in ni rabila svojega upliva za te teptane reve, kajti reve so v pravem pomenu besede in vsa javnost se bode čudila, ko ji navedemo sledeče resnične podatke. Pekovski pomočniki začnajo delati ob sedmih zvečer in njih mučno delo traja do devetih zjutraj, torej celih 14 ur! Za božične in velikonočne praznike se pa sploh ne zganijo od peči. Za ta trud dobivajo 20—26 kron na teden in le dva delavca imata 28 tedenskih kron mezde. In s tem denarjem naj preživljajo sebe in družino! A kdor si sam ne pomaga...

d. Neslanosti v „Corriere Friulano“. Ko je ta dnevnik liberalnih mogotcev obral že vso mesto „začenja glodati kosti, da napolni prazne kolone. V članku celekolone se znaša nad ubogo slovensko vratarico na „Montu“, češ, da preživlja nezaposlene slovenske služkinje, jim išče službe in s tem pomaga slovenski invaziji. Ni to smešno? — Splavljenja „Tegetthoffa“ ne omenja, pač pa proslavlja splav nesrečne italijanske križarke „S. Giorgio“ v celi koloni. ki mu jo pošilja sodružnik iz Napolja. Kakor kuriozum bodi navedeno, da ima list celih 1000 naročnikov.

Vesti iz Istre.

Žalostna obletnica. Ravno dne 31. marca t. l. bo 2. obletnica tistega nesrečnega, nepozabnega dne, ki je zagnil v večnost nesrečne žrtve, padle vsled divje burje pod težke železniške vozove tik Miljske postaje. Že drugo leto teži potujčena zemlja nad slovensko žrtvijo, našim nepozabnim pokojnim Josipom Simičem. Tam pred koparskimi vrati leže v črni zemlji ostanki našega milijenca, a njegov duh še živi med nami in mora živeti in to tako dolgo, dokler bo hodila slovenska noga po Koprščini. A, da bo slovenska noga hodila po Koprščini dokler bo svet stal, in da ne izgine nikdar, za to moramo skrbeti mi s tem, da bomo žrtvovali za male otročiče naše krvi, katere je pokojni Simič tako ljubil in veliko žrtvoval za nje. Slovenci, bratje in sestre, žrtvuajte po svojih močeh za „Simičev sklad“, ki je ustanovljen edino za to, da bo reševal našo deco pred potujčevanjem.

Niti enega Slovenca na Koprščini ne sme biti, da ne bi žrtvoval za „Simičev sklad“.

Simič pa ni gledal le na ohranitev naše dece pred potujčevanjem, ampak gledal je tudi na to, da ta deca postane gospodarski jaka s tem, da bo naš narod neodvisen.

Žalostnim očesom gledamo, kako malo se brigajo naši ljudje na Koprščini za svojo neodvisnost. Imamo sicer našo „Gospodarsko zadruho“, ali celo nekateri odborniki kupujejo pri Lahih potrebna živila in drugo. Napredovati ne moremo, ker gledamo za pol vinarja po nepotrebnem. Lah pa nas sleparijo že sedaj, a temveč nas bodo potem, ko bomo likvidirali. Da zablajo naše nevedno ljudstvo na svojo stran, jim Lah „darujejo“ še paket žigic „Lege nazionale“. Ali ni to sramotno za naše ljudstvo in njegove voditelje, mesto, da bi ljudstvu odpirali oči in medsebojno delovali za osamosvojitve našega naroda?! Iz Koprja se ne čuje niti glas več o Slovencih in zdi se ti, da počivajo mirno vsi skupaj.

Iz Doline. V počestitve spomina pok. Simiča so nabrali pri veselem omizju o priliki godu sv. Jožefa pevci društva „Vodnik“ v Dolini za Simičev sklad v Koprju znesek 642 K, kamor je nabrani denar že odposlan.

Med drugimi so darovali gg. Štranj Jakob iz Doline št. 185 I K in Josip Cuk vdovec I K.

Iz Doline. Večina narodnih zadovednežev bi radi vedeli kaj je z nabiralnikom Sv. Ciril-Metodove družbe v narodni gostilni Konsumnega društva v Dolini?! Pričakujemo odgovora od slavnega odbora.

Občni zbor podružnice CMD v Dekaniji. V nedeljo dne 17. t. m. se je vršil občni zbor tukajšnje podružnice CMD za Istro ob jako in pomenljivo maloštevilni udeležbi. Predsednik je s toplimi besedami pozdravil navzoče; povdarjal žalostno dejstvo, da se v tako veliki vasi, takorekoč metropoli slovenske Istre, tako malo njih zanima za Družbo, ki bi vendar morala biti prva pred vsemi društvi. Družbino delovanje ni strankarsko; ona ima kulturno svrhu in zato bi moral vsak zaveden Dekančan biti nje

član in je, po svojih močeh podpirati gmotno in moralno.

Na to je sledilo poročilo tajnika, ki je tudi z rezkimi besedami grajal postopanje tistih, ki so podružnico podpirali, dokler so imeli od nje, oziroma Družbe, koristi; sedaj pa, ko več tega ne uživajo, se niti ne udeležujejo občnega zbora. Iz poročila blagajnikovega smo posneli da je bilo v letu 1911 prejemkov 49634 K, izdatkov pa 200 K (kar se je poslalo Družbi.)

Na to je bila volitev novega odbora, ter so bili izvoljeni: predsednikom g. Fran Kosmina, obč. tajnik, tajnikom g. Herman Rudež, nadučitelj, blagajnikom g. Matko Piciga, posestnik in obč. odbornik. Namestniki pa sledeči stari rodoljubi: g. Anton Košanc, obč. svetovalec, g. Anton Gregorič, obč. odbornik in g. Fran Grižon Metin, posestnik.

Po občnem zboru je bil prijateljski razgovor, kjer so g. dež. poslanec Jos. Valentič, Fran Kršovanov, obč. tajnik Marežganski, in drugi držali še par rodoljubnih, ostrih govorov. Zvečer se je v krčmi Antonije in Ivana Grižon nabralo v veseli družbi za podružnico 754 K, pri petju narodnih pesmi.

Mi želimo novemu odboru, da nas na prihodnjem občnem zboru razveseli z veliko večjo vsoto dohodkov, nego v minulem letu. — Hvalevredno moramo omeniti, da je bilo v nabiralniku, ki se nahaja v restavraciji gospoda župana, nič manj nego 488 K.

Onim rodoljubom pa, ki z neverjetno vstrajnosjo podpirajo družbo, vsa čast in priznanje.

Za družbo sv. Cir. in Met. za Istro. Te dni je prejelo vodstvo Družbe potom posojilnega in konsumnega društva v Dekaniji K 10, zbranih na predlog g. Avgustina Mahniča na glavni skupščini rečenega društva dne 17. marca, na katerem daru se ravna teljstvo najlepše zahvaljuje plemenitim darovateljem.

Gospodarstvo.

Mah in lišaj na sadnem drevju. — Sadno drevje se poraste z mahom in lišaji, če drevesna lub odmrne in mrtva lubad ne odpade. Tako odumrli lubad napravlja ugodna tla za razvoj mahu in raznih lišajev. Da lubad odmrne, so pa vzrok neprimkladna in premalo gnojena tla in vlaga. — Zato je pred vsem poskrbeti z gnojenjem za dobro rast, odumrlo lubad, mah in lišaj, z drevesno krtačo odstraniti, drevo in veje pa namazati z apnenim beležem.

Obrtni shod v Celju. — Na binkoštni ponedeljek, dne 27. majnika, se bo vršil v Celju prvi velik spodnještajerski slovenski obrtni shod. Na dnevnem redu je 7 važnih referatov o obrtnih vprašanjih. Nadalje se tega dne položi temelj „Z vezi spodnještajerskih obrtnih zadrug“. Opozorjamo na ta shod že danes ter pozivamo vse merodajne kroge, da se marljivo pripravljajo za to prvo veliko manifestacijo slovensko-štajerskega obrtništva.

Razne vesti.

Nesreča v premogovniku. Iz Novega Jorka poročajo: V premogovniku v Sanboisu v Oklahami se je pripetila eksplozija plinov, vsled česar je bilo ubitih 85 premogovnikov. V premogovniku je nastal ogenj.

Dobro jutro! Kam pa kam?

„Grem kupit par čevljev.“ — „Ako hočete biti dobro postrežen, Vam svetujem, da greste v ulico Riborgo št. 31 (Al buon Operaio)“

tam dobite vsakovrstno obuvale od najfinjše do najnavadnejše vrste po nizki ceni. SVOJI K SVOJIM! — Priporoča se lastnik M. IVANČIČ.

GOSTILNA N. D. O.

v Trstu, ulica Carradori št. 18
ki jo sedaj vodi g. HENRIK KOSIC je popolnoma na novo preurejena in po najmodernejem slogu slikana. Točijo se različna pristna vina. Ob vsakem času se dobijo gorka in mrzla jedila.

Manufakturna trgovina Colombin & Pontini

Trst, ulica Nuova 39.
Vse zimsko blago je na prodaj po najugodnejših cenah.

Aristide Gualco - Trst
via S. Servolo 2. — Telefon 329, Rom. VI.
Odlikovana tovarna (z zlato svetinjo) cegl in cementnih plošč, teracov in umetnega kamna.
Sprejema vsakovrstno delo v cementu. Cene zmerne, delo točno.

MALI OGLASI
MALI OGLASI se računajo po 4 vrt. besede. Manjše tiskane besede se računajo enkrat vs. Najmanjše pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj leter. oddelka.

Dve sobarici sprejme hotel Balkan. Zahteva se znanje slovensčine, nemščine in italijanščine. 641

Gramofon avtomatičen, skoro nov, s 20 novimi ploščami, pripraven za gostilne, se ceno proda. Naslov pove inšerati oddelk Edinosti. 642

Velika izbira pohištva: prodaja na obroke, v novi zalogi ul. Stadion št. 19. — Ivan Elum. 2358

Slovenci! Ali se zdaj ne veste, da je edini vaš fotograf ANTON JERIČ? Trst, via delle Poste 10. — Gorica, gosposka ul. 7

Gospodična ima več tisoč kron premoženja, se želi seznaniti v svrhu ženitve, z resnim gospodom, prednost imajo uradniki od 28 do 38 let stari, ponudbe pod Nadina, na inšerati oddelk Edinosti. (640)

Izurjen mladenič, zmožen slovenskega, nemškega in hrvaškega jezika, išče primerno službo. Govori tudi italijanski, francoski in češki. Naslov pove inšerati oddelk Edinosti pod št. 665.

Prodaja se radi malega prostora kuhinjsko pohištvo po nizki ceni. — Kje pove inšerati oddelk Edinosti pod 666.

Moderne spalne sobe ter vsakovrstno drugo mizarstvo delo izdeluje M. Majcen, mizar, ulica Belvedere 28. ogel Torquato Tasso. 322

Pozor Slovenci!

Nov veliki dohod moških, deških in otroških oblek za poletje. Velikanski izbor blaga za obleke po meri po cenah brez konkurence v dobroznani trgovini

„ALLA CITTA' DI TRIESTE“
Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Obleke za moške iz blaga od K 13—48
Obleke za dečke iz blaga od K 10—28
Obleke za dečke iz blaga od K 10—28
Obleke za dečke iz blaga od K 10—28

Velik izbor oblek za otroke od K 214—14
Zaloga hlač, srajc, delavskih srajc itd. itd.

ALLA CITTA' DI TRIESTE
Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Zdravega in krepkega učenca

sprejme takoj
živahna trgovina z mešanim blagom v Tolminu.

Pogoji po dogovoru. Zahteva se poštenost, uljudnost, znanje slovensčine, če možno tudi nemščine. Reflektenti brez starišev imajo prednost. Naslov pove inšerati oddelk „Edinosti“ pod št. 637.

TEODOR KORN

Trst, ul. Miramar št. 65
Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.
PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA DELA IN POPRAVE
PO NIZKIH CENAH.
Delo dobro in zajemeno.
Telef. 25-26. Poslovođa: Franjo Jenko.

Grenčica Augusto Dell'Agnoleski

Edini preparat iz zdravilnih rastlin.
Tovarna: Trst, ul. Farneto 36.
Upliva ugodno na živčevje; učinkuje proti težkemu prebavljanju, bolečinam in žganju v želodcu itd.
Ta grenčica je analizovana od c. k. instituta v Gradcu, odlikovana na razstavah v Rimu in Parizu z zlato kolajno in zasl. križcem.
Vprašajte po vseh lokalih samo po grenčici Augusto Dell'Agnoleski in pazite skrbno na buteljko, da lahko protestujete proti vsaki prevari in ponarejenju. Ne pustite se pregovoriti, da bi kupili druge, ker obvaruje samo grenčica Augusto Dell'Agnoleski pred kolero.

Predmeti za planince!

Kuhalne priprave iz aluminija, planinske steklenice, noži in vilice, planinske palice, priprave za led, železa, snežni obroči, nahrbtniki.

Vsakovrstne obleke:
Sweater, planinske hlače, gamaše, čepice iz čiste volne, rokavice.

Steklenice Helios, več dni gorke in mrzle po 4 krone komad.

Modni predmeti za gospode, srajce, ovratnice, zapestnice in nogovice.

Za člane športnih in planinskih društev
POSEBNE CENE.

Sportna trgovina Strukel
ulica S. Antonio 12 (nasproti Kred. poslojpnj)

Nova pekarna in sladčičarna v Trstu

A. JERIČ - Trst
ul. Commerciale 328 (Pendice di Scorcola)

Priporoča cenj. občinstvu svojo novo pekarno in sladčičarno. Dobi se večkrat na dan svež kruh in sladčice. Prepečeni in konfekturni. — Likerji in raznovrstno vino v steklenicah.

Dobro uspevajoča trgovina

v prometni ulici v Trstu,

ne daleč od „Narodnega doma“, ki bi še boljše uspevala v slovenskih rokah.

se prodaja
pod ugodnimi pogoji.

Pojasnila daja upravitelj inšeratnega oddelka „Edinosti“.

Bogomil Pino
== urar in zlatar ==
Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13
nasproti cerkvi sv. ANTONA NOVŽU
Bogat izbor ur vsake vrste, kakor tudi uhanov, pretanov z dijamanti in brez dijamantov, ženske verižice, zlato in srebrne za moške, vse po konkurenčnih cenah.

CANDIDO PIVA

Izdelovatelj in trgovec lesnega oglja
izključni liferant vzajemne zadruge priv. uradnikov, z lastno žago in kladnico žgalnega lesa v Dobrempolju na Kranjskem, ponuja prve vrste lesa in lesnega, fosilnega oglja itd. itd. v svinčnem zaprtih vrečah, prosto na dom na vsako točko mesta po zelo nizkih cenah.
Podrobna prodaja v ul. del Toro 4.
Pisarna ulica del Toro št. 1, I. nadstropje.
TELEFON 20-56.

Čevljarnica „Alla Sartorella“ - Trst

VIA BARRIERA VECCHIA ŠT. 10 (nasproti sladčičarne Gatti)

Velika izbira vsakovrstnih čevljev za moške, ženske in otroke. Blago izvrstno in CENE ZMERNE.